

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brno, Tuháčkova 25

Tuháčkova 25, 617 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 562

Termín konání inspekce: 17. – 19. říjen 2001

Čj.	127 295/2001-11081
Signatura	ol2cv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola (dále jen ZŠ) se člení na první a druhý stupeň a vyučuje se všem 9 ročníkům rozmístěných ve 22 třídách. V současné době ji navštěvuje 563 žáků a pracuje zde 33 pedagogických pracovníků. ZŠ byla zřízena ke dni 1. 1. 2001 jako příspěvková organizace na základě zřizovací listiny vydané Městskou částí Brno-jih s názvem Základní škola Brno, Tuháčkova 25, na dobu neurčitou. Má dvě odloučená pracoviště na ulicích Klášterského 14 a Tuháčkova 39. Zřizovací listina (dále jen ZL) obsahuje všechny údaje požadované platným zákonem. Dle ZL zabezpečuje výchovu a vzdělávání žáků plněním povinnou školní docházku podle učebních plánů a osnov v návaznosti na Vzdělávací program základní školy čj. 16847/96-2, který je ve třech třídách druhého stupně rozšířen o výuku tělesné výchovy. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 630 žáků, školní družinu s kapacitou 120 žáků a školní jídelnu s kapacitou 800 strážníků. Při inspekční činnosti bylo zjištěno, že jednotlivé kapacity nebyly překročeny.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Inspekce byla zaměřena na dílčí hodnocení kvality průběhu vzdělávání vzhledem ke zvolenému vzdělávacímu programu, profilující tělesné výchově a učebním osnovám v oblastech plánování a přípravy výuky, podmínek, organizace, forem a metod práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace. K hodnocení kvality výuky a podmínek vzdělávání využila školní inspekce především hospitací a kontrol části povinné dokumentace, písemností žáků, rozhovorů s učiteli a žáky, zástupci metodických orgánů, výchovnou poradkyní a členy vedení školy. Hospitace proběhly ve sledovaných předmětech na prvním a na druhém stupni.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve sledované oblasti na prvním stupni

Český jazyk

Časová dotace českého jazyka (ČJ) odpovídala učebnímu plánu. Stanovené specifické vzdělávací cíle vycházely z požadavků, které kladou učební osnovy. Odpovídaly možnostem a schopnostem žáků, navazovaly na jejich předcházející zkušenosti. Cílem výuky bylo rozvíjet u žáků diferencovanou formou s ohledem na případné specifické poruchy učení a chování některých žáků (4. třída) jak znalosti, tak i dovednosti a kompetence. Znalosti se dotýkaly především gramatických pravidel v hodinách mluvnice, dovednosti byly rozvíjeny nejvíce v hodinách čtení a kompetence například při psaní. Kontrolou přeložených tematických plánů za jednotlivé ročníky bylo zjištěno, že perspektivní příprava postrádá prvek komplexního pojetí plánování výuky za celý první stupeň. Bezprostřední příprava byla velmi dobrá, kvalitní.

Vyučující ČJ na prvním stupni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, pouze jedna si doplňuje kvalifikaci studiem na pedagogické fakultě a jedna pracovnice je nekvalifikovaná. Chybějící odbornost a pedagogická způsobilost neměla negativní vliv na kvalitu sledované výuky. Ta probíhala za velmi dobrých personálních a téměř vynikajících psychohygienických podmínek (relaxace, dechová a hlasová cvičení, tělovýchovné chvílky a jiné pohybové aktivity). Materiálně technické podmínky byly různé. Výrazně lepší podmínky byly zjištěny v přístavbě a zrekonstruovaných učebnách. I když nejstarší části hlavní budovy nebo budovy detašovaného pracoviště na Klášterského ulici vyžadují nezbytné úpravy, interiér všech učeben byl velmi pěkný. Estetické prostředí těchto učeben s častými sbírkami a výstavkami přírodnin i ostatní školní prostory doplňované výtvarnými pracemi žáků, byly pro

výuku podnětné. Ve sledované výuce bylo velmi účelně využito mnemotechnických učebních pomůcek, učebnic, čítanek a jiných učebních textů. Didaktická technika nebo moderní vyučovací prostředky však využity nebyly, ačkoli si jejich použití často vyžadovala sama interakce. Materiální a technické podmínky a názornost výuky měly spíše jen průměrnou úroveň.

Zvolená organizace, styl výuky, metody a formy práce žákům vyhovovaly. Prvky aktivního učení (evokace, budování významu v kooperaci, reflexe, zpětná vazba, atd.) se vyváženě střídaly s tradičním pojetím frontálního způsobu vyučování. Převažovaly metody, které dávaly průběhu vzdělávání velmi činnostní charakter. Jen ojediněle se objevily formy práce, které kladly důraz jen na znalosti a interakce s převažující rolí subjektu učitele příliš tvořivost žáků nepodporovala. Vyučovací metody, formy a celkový styl práce byly velmi dobré, v elementárních vynikající.

Učitelky žákovské aktivity a jejich trvalý zájem o výuku podpořily pozitivně orientovanou motivací nejvíce v průběhu, nejméně na začátku vyučovacích hodin. Ústní hodnocení v hodinách bylo adresné a pro další rozvoj osobnosti žáků konstruktivně zaměřené. Chybělo sebehodnocení, které je z hlediska sebereflexe žáků účinnější. Oblast motivování a hodnocení práce žáků má rezervy. Oba sledované jevy byly na průměrné úrovni.

Interakce a komunikace probíhala na bázích učení. Téměř všechny komunikativní a interakční aktivity umožňovaly žáků i učitelkám velmi dobře dokazovat své myšlenky a názory. Interakce probíhala v atmosféře důvěry, tolerance a vzájemného respektu, byla velmi dobrá.

Kvalita výuky byla v českém jazyku na prvním stupni velmi dobrá.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve sledované oblasti na druhém stupni

Český jazyk

ČJ je vyučováno v souladu s platnými učebními dokumenty a osnovami. Bezprostřední příprava na vyučovací hodiny literární výchovy a mluvnice vycházela z dobrých znalostí žáků, stanovené vzdělávací cíle respektovaly částečně omezené schopnosti některých žáků, dané především dyslexií. Obě učitelky se zaměřily při specifikaci vzdělávacích cílů na sféru poznatkovou, méně na dovednosti a kompetence. Při plánování a přípravě na výuku ČJ využívá škola také projekty a moderní výpočetní techniku. Obě vyučující byly na sledovanou výuku jazyka velmi dobře připravené.

Učitelky ČJ splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané příslušnou právní normou. Personální podmínky jsou zabezpečeny na velmi dobré úrovni. Materiální a psychohygienické podmínky sledovaného průběhu vzdělávání byly celkově na průměrné úrovni. Chyběla relaxace a odpočinek. Práce s učebnicemi, jazykovými příručkami a učebními texty převládala a byla účinná. Názornost však nebyla zabezpečena na optimální úrovni. Didaktická technika nebyla při sledované výuce využita, ačkoli si výukový efekt jejich použití žádal. K výuce ČJ jsou dále k dispozici také počítačové programy a školní knihovna. Inspekce byla průběžně s jejich praktickým využitím seznámena mimo sledovanou výuku. Jinak byly ve výuce používány spíše jen klasické učební pomůcky.

Organizace výuky, použité metody a formy práce byly vcelku efektivní. V jednom případě se objevily kooperativní prvky učení a skupinová práce žáků podporovaná učitelkou. Tento způsob pojeté organizace vyučování zvyšoval výukový efekt. Organizace, použité formy výuky a metody byly jinak na běžné průměrné úrovni.

Pozitivem sledované výuky ČJ byl empatický a velmi pěkný vztah vyučujících k žákům. Hodnocení bylo situováno a orientováno ryze kladným směrem, chybělo však sebehodnocení,

kteřé by žáky více povzbuzovalo, zvyšovalo jejich aktivitu a reflexi. V mluvnici převládala spíše tradiční frontální výuka s malou participací aktivní účasti žáků a nevýraznou záměrnou motivací na začátku vyučovacích hodin. Hodnocení a motivace měly průměrnou úroveň.

V oblasti interakce a komunikace, s výjimkou hodiny literární výchovy, převládala role vyučujících. Verbální projev, který byl záležitostí spíše vyučujících ČJ, žáci běžně přijímali. Pracovali podle dohodnutých pravidel, ke komunikaci a vyjadřování svých názorů se však dostávali jen zřídka.

Kvalitu výuky ve sledovaných jevech hodnotí ČŠI jako standardní průměrnou.

Matematika

Výuka matematiky (M) probíhala podle schválených učebních plánů. Učitelé používali časově tématické plány učiva, které odpovídaly učebním osnovám. Výukové cíle směřovaly jak k získávání nových vědomostí a dovedností, tak k procvičování, rozvíjení a upevňování poznatků z dřívějších hodin. V bezprostřední přípravě byly vzdělávací cíle stanoveny nepřiměřeně vzhledem ke schopnostem žáků. Vyučovací hodiny svým obsahem navazovaly vždy na předcházející učivo. Plánování a příprava výuky byly vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhala, na velmi dobré úrovni.

Všichni vyučující splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka matematiky se uskutečňovala v kmenových učebnách rozdílného stavu (prostředí učebny, vnitřní vybavení). Místnosti v nejstarší části budovy školy byly málo osvětleny, nábytek poškozen. Naopak v rekonstruované části učební prostory zcela vyhovovaly psychohygienickým a estetickým požadavkům. Byly vyzdobené žákovskými pracemi, květinami a obrázky. Kabinet matematiky obsahoval starší základní demonstrační i žákovské učební pomůcky. Žáci je ve sledovaném průběhu výuky při procvičování učiva efektivně využívali. Stejně tak i vhodné učebnice matematiky tvořící ucelenou řadu. Tempo výuky učitelé většinou přizpůsobovali žákům ve třídě, někdy však chyběla při projevuující se únavě žáků zařazení vhodná relaxace. Personální podmínky byly vynikající, materiální velmi dobré, psychohygienické průměrné.

Organizaci průběhu vyučovacích hodin učitelé M většinou přizpůsobovali jen stanovenému obsahu učiva, formě a typu hodin, méně osobnostem žáků. Do vyučovacích hodin základního typu s frontální formou výuky, které neumožňovaly v dostatečné míře vytvářet prostor pro samostatné, aktivní učení, výjimečně vyučující zařazovali práci ve dvojicích nebo skupinách. Nejvíce využívali výklad, řízený rozhovor a samostatnou práci. Ta však nebyla vzhledem k zaměřenosti vyučovacích hodin na opakování a procvičování dost efektivní. Upevňování, procvičování a aplikaci nového učiva byla na druhé straně věnována dostatečná pozornost. Didaktickou techniku vyučující nevyužívali, k vyššímu výukovému efektu použili svépomocí předem připravené pracovní listy. Probírané učivo bylo interpretováno odborně správně. Organizace výuky a použité formy a metody práce byly z hlediska účelnosti a vhodnosti na průměrné úrovni.

Při úvodní motivaci se žáci většinou jen seznamovali se vzdělávacím cílem, evokace byla nevýrazná. Také v průběhu vyučovacích hodin byli žáci stimulováni spíše jen nevýraznou motivací. Občas byli pochváleni při práci s chybou. Závěrečné shrnutí a zhodnocení průběhu vyučování bylo prováděno formálně. Kvalita motivace a hodnocení žáků ve sledované výuce měla průměrnou úroveň.

Žáci se řídili dohodnutými pravidly a respektovali pokyny učitelů. Interakce byla jednostrannou záležitostí vyučujících. Učitelé jen málo vedli žáky k samostatnému srozumitelnému a ucelenému vyjadřování. Tam, kde žáci kooperovali ve dvojicích nebo skupinách, se více rozvíjely komunikativních návyky. Pozitivem sledované výuky M byl pěkný vztah učitelů

k žákům. Kvalita účinnosti komunikace a interakce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla na průměrné úrovni.

Kvalita výuky matematiky měla průměrnou úroveň.

Přírodovědné předměty (chemie, fyzika, přírodopis)

Dotace hodin odpovídaly schváleným učebním dokumentům. Při perspektivním plánování zařazují učitelé do výuky žákovské projekty, v nichž žáci využívají získané dovednosti a znalosti práce s PC programy. Bezprostřední příprava učitelů na výuku vycházela z výukového cíle, který byl ve většině případů stanoven s ohledem na činnost učitele, a který jen ojediněle zohledňoval dovednosti a znalosti žáků. Výuka byla naplánována a připravena velmi dobře.

Vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle právní normy. Pro výuku chemie a fyziky je vyčleněna upravená učebna. Její vybavení není v současné době funkční. Chybí zatemnění a rozvody energie, což ztěžuje výběr demonstračních i žákovských pokusů. Učebna je využívána provizorně po dobu, než budou v souladu s koncepčními záměry vybudovány nové specializované odborné učebny. Vybavení pomůckami je v současné době základní. Kvalitní je pro výuku přírodopisu. Odborná učebna vybavená funkční didaktickou a audiovizuální technikou, dostatkem obrazového a podpůrného materiálu vytváří motivující a podnětné prostředí pro výuku. Psychohygienické podmínky v učebně pro fyziku a chemii nejsou vzhledem k jejímu vybavení optimální, psychohygienické zásady byly převážně dodržovány. V některých hodinách byly negativně ovlivněny převažujícími verbálními aktivitami učitele. Vynikající personální podmínky jsou dobrým předpokladem pro kvalitní vzdělávání v přírodovědných předmětech. Materiální podmínky pro výuku přírodopisu jsou velmi dobré, pro fyziku a chemii mají průměrnou úroveň. Psychohygienické podmínky jsou celkově průměrné.

Tradiční pojetí většiny hodin bez zařazení kooperativních technik a forem práce jen málo respektovalo činnostní pojetí vzdělávacího programu. Frontální výuka neposkytovala dostatek příležitosti všem žákům, chyběla diferenciaci vzhledem k individuálním schopnostem žáka. Srozumitelný výklad s využitím přírodnin, obrazového materiálu a demonstrací byl vždy veden věcně a odborně správně. Učitelé se snažili vhodně volenými otázkami využívat zkušeností žáků a zapojovat je do procesu. To se dařilo v případě aktivnějších žáků. Nové poznatky a závěry byly většinou formulovány učiteli, žáci měli jen málo příležitosti podílet se na jejich vyvozování. Byli zřídka vedeni k samostatné práci s textem, učebnice byly využity převážně jako doplněk při výkladu. Diktování či opisování zápisu nebylo efektivní z hlediska účelného využití času. Učitelé dbali na užívání odborné terminologie a podporovali rozvoj logického myšlení žáků, vedli je k chápání vzájemných souvislostí prostřednictvím mezipředmětových vztahů, poskytovali jim dostatek času na pochopení učiva, které bylo v úvodu hodin orientačně procvičováno. V menší části sledované výuky chemie byly zařazeny skupinové činnosti založené na aktivním učení žáků, kteří na základě vlastního pozorování popisovali a hodnotili pozorované jevy a za pomoci učitele vyvozovali závěry. Rovněž účelně využitý výukový PC program v části výuky chemie v návaznosti na probrané učivo poskytoval žákům dostatek prostoru pro seberealizaci. Kvalita většiny použitých metod, forem a organizace sledované výuky měla průměrnou úroveň.

Vstupní motivace založená na praktickém využití nových poznatků byla prováděna ojediněle. Průběžně se dařilo žáky motivovat lépe. Dostávali prostor pro vyjádření vlastního názoru a prezentovat zkušenosti z denního života. Klasifikace žáků byla objektivní, ne však zdůvodněná. Jejich výkony nebyly hodnoceny, jen zřídka byli vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení. Práce s chybou využita nebyla. V některých hodinách učitelé žáky

pozvuzovali, nešetřili pochvalou za správnou odpověď. Kontrolními otázkami získávali zpětnou vazbu o míře pochopení učiva. Dobrá kvalita jejich účinnosti byla patrná, když na ně žáci odpovídali spontánně či jednoslovně. Hodnocení a motivace probíhaly na průměrné úrovni.

Žáci pracovali ve sledované výuce se zájmem a projevovali k ní kladný vztah. Pokud se v interakce nedařilo žáky, i přes dobře připravenou hodinu zaujmout, využívali učitelé dobře také výchovných aspektů k posílení zodpovědnosti za vlastní vzdělávání. Oboustranně vstřícný vztah mezi učiteli a žáky založený na vzájemném respektu přispíval k naplňování stanovených cílů. Komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na jasných pravidlech. Převažovaly však aktivity vyučujících. Vzájemná žakovská interakce se objevila pouze při skupinové činnosti. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni. Komunikace a interakce probíhala na průměrné úrovni.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech přírodovědných předmětů měla průměrnou úroveň.

Tělesná výchova (TV)

Časová dotace vyučovacích hodin TV odpovídala učebním plánům, učivo učebním osnovám. Diferencovaně stanovené přiměřené cíle korespondovaly vynikajícím způsobem se specifickým zájmovým zaměřením sportovní činnosti žáků. Velmi dobrá bezprostřední příprava na vyučování měla kladný dopad na průběh výuky.

Všechny učitelky splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v nově vybudované tělocvičně, která poskytovala pro výuku všestranně vynikající podmínky. Učitelky při výuce využívaly vhodné sportovní nářadí i náčiní, které umožnilo vytvářet u žáků pozitivní vztah k pohybovým aktivitám. Sportovní a velmi živou atmosféru příznivě ovlivňovalo jak samotné podnětné prostředí, tak trvalý zájem naprosté většiny žáků o veškeré tělovýchovné a tělocvičné činnosti.

Struktury vyučovacích hodin, použitá forma a střídání metod, tempo a průběh fyzického zatížení s následnou relaxací, odpovídaly zvoleným výukovým cílům a charakteristickým zvláštnostem výuky tělesné výchovy.

Vhodnou úvodní i průběžnou motivací si učitelky připravily podmínky k aktivnímu a nadšenému zapojení žáků do cvičení v úvodních fázích hodin, specifických hrách a sportovních soutěžích. V průběhu vyučovacích hodin hodnotily výkony žáků a individuálně opravovaly chyby v provádění cvičení. Během výuky se neobjevilo negativní chování, stanovená pravidla žáci znali a dodržovali je. Komunikace byla vedena oboustranně s vyváženou účastí vyučujících a žáků. Při zařazení sportovních soutěží a her učitelky rozvíjely u žáků cit pro vzájemnou toleranci, poctivost, taktní komunikaci i kooperaci. Kvalitní verbální i neverbální komunikace vyučujících měla rovněž kladný vliv na utváření příznivého sportovního klimatu a formování správných interaktivních vztahů.

Kvalita výuky TV měla ve všech sledovaných oblastech vynikající úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Sledovaný průběh vzdělávání měl na prvním stupni velmi dobrou úroveň, na druhém stupni celkově průměrnou úroveň. Výsledky výuky nebyly hodnoceny žádnými standardizovanými evaluačními nástroji.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Škola vytváří pro vzdělávání velmi dobré, téměř vynikající podmínky. Dlouhodobá koncepce, která je všem pedagogickým i ostatním pracovníkům známá, je postavena na reálných úkolech. Některé z nich, např. v oblasti řízení školy (přechod na právní subjektivitu), se podařilo již splnit. Také plánování v oblasti výchovně vzdělávacích činností, mimoškolní a zájmové práce školy (zapojeno zhruba 70- 85 %) je velmi konstruktivní a efektivní. Plán práce na školní rok 2001/2002 a termínované plány obsahují priority se zaměřením na zkvalitňování průběhu vzdělávání a jeho podmínek a na další rozvoj vzdělávacího programu ZŠ rozšířeného o výuku TV. Jeho součástí jsou další plány - školní družiny, mimoškolní a zájmové činnosti, kontroly atd. Plánování je pojímáno uceleně, je postaveno na modelu evokace - uvědomění si významu - reflexe. V oblastech podmínek vzdělávání se pokouší tento model ředitelka školy transferovat do výuky. Částečně se tato skutečnost naplňuje. Na tomto modelu mají všichni pracovníci možnost participovat. Stejně tak využívá vedení školy ke koncepční práci jako zpětnou vazbu i připomínky rodičů, kteří se prací školy zabývají. Zřízení Rady školy, která je funkční, je pro pracovníky školy a pro žáky přínosem. Inspekce zjistila, že plánování je smysluplné a účelné. O smysluplném charakteru plánování mimo jiné vypovídá také plán prevence sociálně patologických jevů. Je zpracován neformálně. Ředitelka školy vytváří optimální podmínky pro jeho realizaci, o práci školního metodika prevence má přehled a zajišťuje v této oblasti vzdělávání dalších pracovníků. Podle inspekčních zjištění je program úspěšně naplňován a to především volnočasovými aktivitami žáků a výchovou mládeže ke zdravému životnímu stylu.

Plánování má vynikající úroveň.

Organizování

Organizační struktura je stanovena, vazby mezi vedením školy, pedagogickými a provozními pracovníky vyplynuly z předloženého schéma řízení. Pravidla provozu školy, kompetence vedoucích pracovníků, práva a povinnosti učitelů, režim dne a další potřebné pokyny pro bezproblémový chod školy jsou zakotveny ve vnitřních dokumentech (organizační řád, provozní řád, vnitřní řád školy). Kompetence, povinnosti a zodpovědnost za daný úsek jsou konkretizovány v pracovní náplni každého pracovníka. Vnitřní řád školy (školní řád) je přehledně strukturován, obsahuje práva a povinnosti žáků, pedagogických i nepedagogických pracovníků. Podle inspekčních zjištění jsou účelně využívána výchovná opatření (jak pochvaly, tak opatření k posílení kázně). Ta však nejsou v řádu zakotvena v návaznosti na plnění povinností žáků či porušení stanovených pravidel. Vnitřní řád školy byl prokazatelně projednán s pracovníky školy, prostřednictvím třídních učitelů také se žáky a rodiči. Rozvrh hodin a délky přestávek respektují požadavky vyhlášky o základní škole. Pedagogická rada jako poradní orgán ředitelky plní svoji funkci. Zápisy z jednání vypovídají o zodpovědném přístupu k řešení výchovně vzdělávacích problémů. Zápisy obsahují závěry, usnesení a úkoly z nich vyplývající, ale bez záznamu o kontrole jejich plnění. Metodické sdružení a předmětové komise zastřešují kontrolu plnění učebních osnov, zodpovídají za sjednocení klasifikace žáků a realizaci předepsaných písemných prací včetně jejich vyhodnocení, dávají podněty pro zlepšení materiálního vybavení školy. Ředitelka práci komisí sleduje a podle potřeby se jejich jednání účastní. Povinná dokumentace školy je vedena v úplnosti a v souladu s právní normou. Velmi dobrá úroveň jejího vedení vypovídá o účinné kontrole, drobné administrativní nedostatky v katalogových listech byly odstraněny v průběhu inspekce. Ochrana osobních dat je zajištěna před zneužitím. Kontrolou dokumentace byly zjištěny dílčí nedostatky v dodržování obecně

závazných právních předpisů. Žákovi, který splnil devět let povinné školní docházky v nižším než devátém ročníku povolila ředitelka školy v docházce pokračovat bez projednání v pedagogické radě.

Informační systém uvnitř i vně školy je velmi dobře zajištěn. Učitelé získávají potřebné informace na pracovních poradách, prostřednictvím nástěnky ve sborovně, žáky informují třídní učitelé a vývěsky ve třídách a na chodbách školy. Zákonní zástupci žáka získávají informace o chování a prospěchu prostřednictvím žákovské knížky, na pravidelných třídních schůzkách, hovorových dnech. Z inspekčních zjištění vyplývá, že v případech hodných zřetele jsou informováni včas a prokazatelným způsobem. K 1. lednu 2001 byla ustanovena Rada školy, k jejím jednáním je ředitelka zvána. K prezentaci školy jsou využívány „Dny otevřených dveří“, na nichž se aktivně podíleli i žáci, školní časopis, výstavy a soutěže mimo rámec školy. Vzájemná spolupráce dětí, pedagogů i rodičů se osvědčila při realizaci projektu „Zachraňme svět“, jehož cílem bylo smysluplné využívání volného času dětí. Tyto aktivity měly podporu rodičů i zastupitelstva MČ Brno – jih.

Výroční zpráva o činnosti školy za šk. rok 2000/01 poskytuje dostatek informací o její činnosti, je zpracována v souladu se zákonnou normou. Ze závěrů a hodnocení vyplývají podněty pro plánování a zlepšení další činnosti školy. Výroční zpráva o činnosti školy a rozpočet byly prokazatelně schváleny Radou školy a nadstandardně projednány i na poradě pracovníků.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy, pravidla jejího provozu jsou zakotvena ve vnitřních normách. Celkově má organizování velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení tvoří s plánováním a kontrolními mechanizmy provázaný systém, který se opírá o týdenní plány, pravidelné pracovní porady a plán kontrolní činnosti. Vedení lidí je založeno na principu vzájemné spolupráce a otevřenosti, ředitelka školy preferuje výše zmíněný styl řízení. Velmi dobré podmínky pro tvořivou práci pedagogů a ovzduší důvěry vytvářejí příznivé klima školy a přispívají k vytvoření stabilizovaného pedagogického kolektivu. Ochota učitelů pracovat nad rámec povinností je ředitelkou oceňována. Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je využívána v dostatečné míře. Začínajícím učitelům a učitelům, kteří nespĺňují v plné míře odbornou a pedagogickou způsobilost, je věnována náležitá péče a pozornost. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání učitelů, které probíhá podle jejich zájmu a s ohledem na potřeby školy. Učitelé jsou motivováni k zavádění a využívání nových moderních trendů do výuky. K dispozici mají dostatek metodického materiálu. Někteří z nich se zúčastňují projektu „Dokážu to?“. Systém morálního i hmotného stimulování pracovníků je vytvořen, opírá se o kriteria pro vyplácení pohyblivých složek platu. Byla s pracovníky školy projednána a předložena k projednání odborové organizaci. Pravidelný systém sebekontroly a vnitřní evaluace škola dosud nemá vytvořen.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanizmy

Vedení školy má vytvořen ucelený systém kontroly vůči vzdělávání i provozu. Vnitřní kontrola se zaměřuje na vedení pedagogické dokumentace, práci metodických sdružení a komisí, výchovné poradenství, prevenci nežádoucích jevů, práci třídních učitelů. Namátkovou kontrolou předložené dokumentace byly zjištěny jen dílčí drobné formální nedostatky, které byly během inspekce většinou odstraněny. Ke kontrolním mechanismům patří hospitační činnost ředitelky a jejího zástupce. Ze všech kontrol jsou pořizovány závěry, které se

projednávají. Analýze jsou podrobována zjištěná pozitiva i negativa, vyvozují se důsledky a přijímají se vcelku efektivní opatření. Rezervy kontroly v oblasti vzdělávání a jeho výsledků spočívají v evaluačních a sebeevaluačních nástrojích, které si škola teprve začíná vytvářet.

Kontrolní činnost je velmi dobrá.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má pro vzdělávání velmi dobré podmínky. Výrazná pozitiva převažují především v oblastech plánování práce, organizování, vedení a motivování lidí.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kontrolované období I. pololetí roku 2001

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V protokolu o rozpisu rozpočtu pro Základní školu Brno, Tuháčkova 25 stanovil Magistrát města Brna, OŠMT závazné ukazatele pro neinvestiční výdaje (NIV). Pro rok 2001 byl stanoven dostatečný celkový příspěvek. Počet zaměstnanců odpovídá, limit prostředků na platy stačí, limit prostředků na odvody je průběžně čerpán. Závazné ukazatele rozpočtu stanovené pro rok 2001 byly v kontrolovaném období dodrženy. Počátkem dubna byla provedena změna rozpočtu zvýšením příspěvku ze SR pro školní jídelnu. Za kontrolované období je hospodářský výsledek kladný.

Neinvestiční prostředky jsou čerpány v kontrolovaném období efektivně.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Stanovené ukazatele mzdové regulace byly základní školou v kontrolovaném období dodrženy. Pouze limit prostředků na platy byl v I. pololetí roku 2001 mírně přečerpán. Kontrolou správnosti zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů bylo zjištěno, že základní škola odměňuje podle pokynů a právních norem.

Provedenou kontrolou osobních spisů u vybraného vzorku pracovníků byly zjištěny drobné nedostatky (náplně práce, platové výměry), které byly v průběhu kontroly odstraněny.

Správnost zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů byla překontrolována u 5 učitelek, 2 vychovatelek, 2 provozních pracovníků a vedoucí školní jídelny.

Škola má vypracován přehledný a podrobný vnitřní platový předpis s přesně stanoveným způsobem vyplácení nenárokových složek platu. Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že výše a způsob vyplácení osobních příplatků a odměn je v souladu s platnými právními předpisy.

Čerpání nenárokových složek platu – rozdělení mezi osobní příplatky a odměny bylo v příznivém poměru. Kontrolou tvorby fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) bylo zjištěno, že základní příděl do fondu odpovídal platné legislativě. Byl sestaven rozpočet a zásady pro použití fondu, o kterém spolurozhodoval ZO ČMOS spolu se zaměstnavatelem.

Část prostředků fondu tvorby je použita ve sdružení škol a školských zařízení s právní subjektivitou. Tento vztah je uzavřen smluvně. Sdružení dle smlouvy vydalo vlastní zásady pro čerpání. V prvním pololetí nebylo vyúčtováno žádné čerpání ze sdružených prostředků.

Čerpání prostředků fondu na škole bylo v souladu s vyhláškou (např. na zájezdy, rekreace a příspěvky na obědy).

Mzdové prostředky jsou čerpány účelně.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

V rozpočtu školy pro rok 2001 je počítáno na ostatní neinvestiční výdaje. Jsou čerpány efektivně.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V I. pololetí roku 2001 základní škola neobdržela ze SR žádné účelové prostředky. Nebylo předmětem hodnocení.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V I. pololetí roku 2001 základní škola neobdržela ze SR žádné investiční prostředky. Nebylo předmětem hodnocení

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Vzhledem k tomu, že základní škola získala právní subjektivitu od 1. 1. 2001, nebylo předmětem hodnocení.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

U kontrolovaných oblastí nebylo zjištěno nevhodné nebo neefektivní čerpání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti školy za šk. rok 2000/01
- Koncepce rozvoje školy, plán práce na školní rok 2001/2002
- Písemnosti žáků, žákovské knížky, deníčky, informační materiály, školní časopis
- Organizační řád, provozní řád, vnitřní řád školy, pracovní náplně vedoucích pracovníků, učitelů i provozních zaměstnanců
- Zápisy z pedagogických rad, provozních porad, metodických a předmětových komisí
- Program minimální prevence ZŠ Tuháčkova pro šk. rok 2001/02
- Tématické plány hospitovaných předmětů, laboratorní práce žáků z chemie
- Rozvrh hodin, délky přestávek
- Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd, třídní knihy hospitovaných tříd
- Protokoly o komisionálních zkouškách
- Osobní dokumentace žáků
- Delimitační protokol o převodu majetku ze dne 29. 12. 2000
- Zřizovací listina ze dne 23. 5. 2001, dodatek č. 1 ze dne 20. 9. 2001

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. BM 0006/ 284 účinné od 1. 1. 2001
- Jednací protokol
- Čtvrtletní výkaz Škol (MŠMT) PI-04 o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 2. čtvrtletí 2001 ze dne 2. 7. 2001
- Vnitřní platový předpis školy ze dne 29. 12. 2000
- Organizační řád školy ze dne 29. 12. 2000
- Protokol o předání rozpočtu na rok 2001 ze dne 7. 2. 2001 + Rozpočtové opatření č. 012
- Výkaz zisku a ztrát a hlavní kniha za I. pololetí 2001
- Směrnice pro vedení účetnictví ze dne 1. 1. 2001
- Rozpočet a zásady pro rok 2001
- Smlouva o sdružení (prostředky FKSP) č. 666 32 ze dne 3. 1. 2001
- Vnitřní platový předpis, kritéria pro stanovení osobního příplatku, kritéria pro přiznání odměny

ZÁVĚR

Z hospitační činnosti orientačně sledované výuky ve zvolených předmětech Česká školní inspekce zjistila, že průběh vzdělávání je mírně na obou stupních ZŠ odlišný.

Na prvním stupni činnostně pojímaná výuka je zaměřena vyváženě jak na rozvoj žákovských znalostí, tak i dovedností, kompetencí a hodnot. V jejím průběhu se výukový efekt výrazně zvyšoval zejména užitím kooperativních technik učení, aktivní interakcí subjektů učitele a žáka. Žáci byli vedeni velmi dobře k reflexi, spolupráci a zodpovědnosti.

Na druhém stupni se sice objevily také prvky aktivního učení, ale ve sledovaných předmětech mimo TV převládal spíše tradiční model a styl výuky, ve kterém dominovala role učitele. Žáci jsou na tento způsob výuky zvyklí a akceptují ho. Bylo také zjištěno, že se zájmem ve sledovaném vyučování pracovali. Rezervy pro velmi dobrou práci na druhém stupni nespočívají jen ve velmi dobrých personálních podmínkách, které již škola má, ale také v oblastech zkvalitňování efektivnosti využívání účinnější motivace, sebehodnocení a vyváženější komunikaci, která by vedla oba subjekty vzdělávání více ke kritickému myšlení. Spočívají také ve specifikaci plánovaných vzdělávacích cílů, které zatím preferují především poznávací oblast vzdělávání. Česká školní inspekce doporučuje zaměřit se také na dovednosti, hodnoty a kompetence, které jsou deklarovanému vzdělávacímu programu vlastní. Škola má předpoklady úspěšně toto zaměření naplňovat prostřednictvím již existujících projektů, dostupné a funkční výpočetní techniky, postupně se vytvářejících sebeevaluačních nástrojů, funkční spolupráce s Radou školy a otevřeného informačního systému.

Výchovně vzdělávací činnost je systematická, je založena na principech neformální spolupráce členů vedení školy a všech učitelů. Pro výchovně vzdělávací práci jsou ze strany vedení, pedagogických pracovníků a provozních zaměstnanců školy, stejně tak ze strany zřizovatele vytvářeny stále kvalitnější podmínky. Škola má zájem na svém trvalém rozvoji včetně profilace vzdělávacího programu na tělovýchovu a sport. Podporuje příkladně svými volnočasovými a zájmovými aktivitami účelné využívání času žáky mimo vyučování. Předchází nežádoucím sociálně patologickým jevům. Dílčí kontrolou jednotlivých oblastí řízení školy a podmínek vzdělávání bylo zjištěno, že ve škole je vytvářeno pozitivní klima

a klidná pracovní atmosféra založená na otevřených a upřímných vztazích. Tím, že škola získala právní subjektivitu se zvýšila od minulé inspekce autonomie školy a snížila odpovědnost za výsledky vzdělávání. Při kontrole efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu nebyly zjištěny závady. Škola má stanovené reálné perspektivní cíle.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis Razítko
Vedoucí týmu	PaedDr. Petr Zábranský	PaedDr. Petr Zábranský, v.r.
Členové týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Mgr. Vojmír Křupka, v.r.
	RNDr. Marie Machálková	RNDr. Marie Machálková,

Další zaměstnanci ČŠI Marta Haltmarová, Antonie Navrátilová

V Hodoníně dne 5. listopadu 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 11. 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jana Hanáková

Jana Hanáková, v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: OŠ KÚ Jihomoravského kraje, Žerotínovo nám. 3/5, 602 00 Brno	2001/11/27	323-1/2001/11/27
Zřizovatel: Městská část Brno –jih, Mariánské nám. 13, 617 00 Brno	2001/11/27	323-2/2001/11/27
Rada školy: Petr Dočekal, Za Mostem 16, 617 00 Brno	2001/11/27	323-3/2001/11/27
Na vědomí : Magistrát Města Brna, OŠMT, Křížová 22, 603 00 Brno	2001/11/27	323-4/2001/11/27

Připomínky ředitelky školy - nepodala

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	-